

Zaak 162

Uitspraak inzake een klacht van [a] en [d], auteur respectievelijk uitgever van het werk 'Ochtendspits', tegen [b] en [c], auteur respectievelijk uitgever van het werk 'Radio 1 audio vormgeving'.

1. Bij brief van 12 maart 2012 wendt de heer [a] (hierna te noemen 'klager') zich tot de Vaste Commissie Plagiaat (hierna te noemen VCP) met het volgende. Klager meent dat het werk 'Radio 1 audio vormgeving', gecomponeerd door de heer [b] en uitgegeven door [c] (hierna te noemen 'beklaagden'), gelijkenis vertoont met het door klager gecomponeerde en uitgegeven werk 'Ochtendspits'. Naar de mening van klager is er sprake van inbreuk op het auteursrecht.

2. Aan de administratie van Buma/Stemra zijn de volgende gegevens ontleend:

Het werk 'Ochtendspits' is gecomponeerd door de heer [a] en wordt uitgegeven door [d]. Allen zijn deelnemers van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 21 september 2010.

Het werk 'Radio 1 audio vormgeving' is gecomponeerd door de heer [b] en wordt uitgegeven door [c], deelnemers van Buma/Stemra. Het werk is voor het eerst bij Buma/Stemra bekend op 30 maart 2011.

3. Voorzover van belang voor de beoordeling van de zaak beschikt de VCP over afschriften van de volgende stukken:

- Klacht [a] 12 maart 2012
- Aanvulling op klachtschrift 26 maart 2012
- Documenten uit de administratie van Buma/Stemra met betrekking tot de werken
- Overzicht soundfilenummers
- Bevestiging waarborgsom gestort
- Brief aan beklagden 19 april 2012
- E-mailwisseling met klager
- Brief [c] 6 juni 2012
- Email aan [c] 8 juni 2012
- Emailwisseling Buma/Stemra en klager mbt verzoek [c]
- Emailwisseling Buma/Stemra [c]

4. Klager heeft de op grond van artikel 6 van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra vereiste waarborgsom van € 1362,- betaald.

5. Voor de behandeling van de zaak was de VCP als volgt samengesteld:

Prof. mr J.H. Spoor, voorzitter

W. de Ruiters, lid

B. Zimmerman, lid

J. Haanstra, lid

E. van Tijn, lid

B. de Goeij, lid

B. van der Linden, lid

6. De zitting werd gehouden op 20 juni 2012.

Namens de klager waren aanwezig: de heer [a], componist, mevrouw [e], commercieel manager, de heer [f], advocaat.

Namens de beklagde waren aanwezig: de heer [b], componist, de heer [g], en mevrouw [h].

7. De VCP verklaart zich bevoegd van de klacht kennis te nemen. De klacht heeft betrekking op een geschil zoals omschreven onder artikel 4 lid 1 onder a van het Reglement op de behandeling van plagiaatgeschillen tussen deelnemers van Buma en Stemra.

8. De klacht wordt als volgt onderbouwd.

In 2010 heeft klager in opdracht van de publieke omroeporganisatie WNL de muzikale vormgeving verzorgd voor het televisieprogramma 'Ochtendspits'. Deze vormgeving bestond uit een totaalpakket van muzikale omlijsting alsmede de zogenoemde ident, het audiologo, van het programma. Later dat jaar kreeg klager de opdracht om ook voor het radioprogramma 'Avondspits' de vormgeving te componeren. Enkele dagen voordat dit programma zou worden uitgezonden, meldde WNL echter dat het door klager gecomponeerde pakket niet aan de eisen voldeed en WNL nu de opdracht aan componist [b] had verstrekt. Daarop constateerde klager dat de door hem gecomponeerde ident voor het programma 'Ochtendspits', veelvuldig werd gebruikt in het door componist [b] gecomponeerde pakket voor het programma 'Avondspits'.

Uit de daarop volgende correspondentie met beklagden blijkt dat zij het gebruik van de ident niet ontkennen, maar zich op het standpunt stellen dat de ident slechts voorafgaand en aan het einde van de onderscheidene composities van [b] wordt gebruikt. Daarop suggereren beklagden dat klager de ident maar per gebruikte seconde bij Buma/Stemra zou moeten claimen.

Uit nadere analyse van de audiofiles van het programma 'Avondspits' blijkt echter dat de ident van klager te pas en te onpas wordt gebruikt. Er is, in tegenstelling tot wat beklagden suggereren, derhalve geen sprake van separate werken, die los van elkaar door Buma/Stemra zouden kunnen worden gedetecteerd. De facto ontvangt klager dan geen enkele auteursrechtenvergoeding voor het gebruik van zijn werk. Klager heeft beklagden aangeboden om de kwestie op te lossen door de auteursrechtgelden te delen, welk aanbod beklagden hebben afgewezen.

Los van dit praktische aspect, staat simpelweg vast dat beklagde [b] bij het componeren van de underscores/bedjes voor het programma 'Avondspits', gebruik heeft gemaakt van de compositie van klager, althans de compositie heeft overgenomen dan wel bewerkt, hetgeen een auteursrechtelijk relevante handeling is, waarvoor voorafgaande toestemming van klager is vereist. Nu klager het zogenoemde bewerkingsrecht niet aan derden, anders dan wellicht zijn eigen uitgeverij, heeft overgedragen, is het uitsluitend aan klager om al dan niet toestemming te verlenen voor bewerkingen van zijn werken. Klager benadrukt dat deze toestemming niet is verleend, althans niet in die zin dat klager zijn auteursrechtelijke aanspraken zou opgeven. Door het ontbreken van de noodzakelijk toestemming van klager, maken beklagden inbreuk op het auteursrecht van klager.

9. Beklaagden voeren in hun verweer de volgende argumenten aan.

Beklaagden stellen zich op het standpunt dat de klacht niet ontvankelijk is en de Vaste Commissie Plagiaat niet bevoegd is om de klacht te beoordelen. Allereerst zijn deze werken van componist [b] niet bekend bij uitgeverij [c], waardoor het niet duidelijk is of [c] als beklagde partij kan worden aangemerkt. Ten tweede is er strikt genomen geen sprake van plagiaat, nu componist [b] heeft erkend dat het audiologo van componist [a] is gebruikt.

De muziek voor het programma 'Avondspits' is in opdracht gemaakt van omroeporganisatie WNL. Op verzoek van WNL is het soundlogo van [a] aan het begin en/of eind van de composities van [b] geplaatst. De afspraak met WNL was dat beklagden de composities bij Buma/Stemra zouden claimen en componist [a] zelf het gebruik van het soundlogo zou opgeven bij Buma/Stemra, waardoor hij hiervoor de auteursrechtgelden zou ontvangen. Deze werkwijze wordt door Buma/Stemra zelf gesuggereerd bij gelijksoortige gevallen. Daarnaast is het simpelweg usance dat audiologo's in een pakket van een andere componist worden opgenomen. In dergelijke gevallen is het niet gebruikelijk dat de 'oude' componist van het audiologo een 100% aandeel van de auteursrechten claimt.

Dat zou ook in dit geval volstrekt onrechtvaardig zijn. Het soundlogo van [a] wordt immers maar een beperkt aantal seconden gebruikt in verhouding tot de totale tijdsduur van de composities van [b]. Bovenal geldt dat, met uitzondering van slechts twee gevallen, het gebruik van het soundlogo zich beperkt tot het begin en einde van de composities van [b]. Als een werk van bijvoorbeeld

Lady Gaga zou worden voorafgegaan door het soundlogo van [a], dan zou dit niet met zich meebrengen dat [a] het werk van Lady Gaga zou kunnen claimen.

Met het onderhavige gebruik staat niet vast dat er sprake zou zijn van een bewerking van de ident van klager. De werken zijn te scheiden door het verschil in tijdsduur en de plaatsing van het soundlogo bij aanvang of einde van de composities van [b]. Het soundlogo is daardoor niet onlosmakelijk verbonden met de composities van [b]. Het betreft hier op zichzelf staande composities die zonder het soundlogo van [a] ook zouden 'lopen'.

Als er al sprake zou zijn van een bewerking van het soundlogo van componist [a], dan geldt dat deze bewerking met toestemming van, in ieder geval, WNL is geschied. Het is zeer aannemelijk dat WNL, als opdrachtgever van [a], over het recht beschikt om deze toestemming te verlenen en de toestemming dus bevoegdlijk is verstrekt.

Daarnaast kan ook worden betoogd dat klager zelf toestemming heeft verleend. Klager heeft immers voorafgaand aan de eerste uitzending van het programma aan WNL gemeld dat hij instemt met het gebruik van zijn soundlogo in het pakket van componist [b].

Van enige inbreuk op het auteursrecht van klager kan dan ook geen sprake zijn.

10. De VCP overweegt als volgt.

Voor wat betreft de door beklagden opgeworpen vraag naar de bevoegdheid van de VCP en de ontvankelijkheid van de klacht, merkt de VCP het volgende op.

Door klager is gesteld dat er inbreuk gemaakt wordt op zijn auteursrecht, waardoor de klacht ingevolge artikel 4 lid 1 onder a van het VCP reglement, binnen de bevoegdheid van de VCP valt. Voorts blijkt uit de administratie van Buma/Stemra dat het werk 'Radio 1 audio vormgeving' door uitgeverij [b] Music is gedeclareerd, welke uitgeverij onderdeel is van de uitgeverij van beklagde partij [c].

De VCP constateert dat de ident van klager bestaat uit een combinatie van twee melodische motiefjes. Hoewel de omvang van deze thema's beperkt is, oordeelt de VCP dat de ident, mede gelet op de tweeledigheid ervan, op zichzelf staand als oorspronkelijk werk is aan te merken.

Deze combinatie van thema's is overgenomen in het werk van beklagden, in de meeste gevallen op dusdanige wijze dat de ident geïntegreerd is in de compositie van beklagden en daar onlosmakelijk deel van uitmaakt. Zelfs zou kunnen worden gesteld dat de door beklagden toegevoegde compositorische elementen leunen op de karakteristieken van de ident van klager. Zou de ident worden verwijderd uit deze composities, dan is het de vraag of er voldoende oorspronkelijke elementen overblijven om de composities als zelfstandige auteursrechtelijk beschermde werken aan te merken. De VCP concludeert dat het werk 'Radio 1 audio vormgeving' zodoende kan worden beschouwd als een verzameling bewerkingen van de ident van klager.

In het auteursrecht wordt een bewerking aangemerkt als een veeleenvoudiging van het originele werk, waarvoor toestemming is vereist van de oorspronkelijke maker. In dit geval was omroeporganisatie WNL dus niet bevoegd om die toestemming te verstrekken. Ten overvloede wordt daarbij opgemerkt dat, ook indien klager aldus toestemming voor de bewerking zou hebben verleend, geldt dat deze toestemming volgens de reglementen van Buma/Stemra geen autorisatie tot het meedelen in de opbrengsten inhoudt, aangezien een dergelijke autorisatie schriftelijk moet geschieden. Een juridische grondslag voor een verdeling van die opbrengsten naar rato van tijdsduur ontbreekt derhalve.

Al het bovenstaande in aanmerking genomen, oordeelt de VCP dat er sprake is van inbreuk op het auteursrecht van klager.

11. Uitspraak doende

a. De VCP verklaart de klacht gegrond en beslist dat met het werk 'Radio 1 audio vormgeving' inbreuk wordt gemaakt op de auteursrechten van klager.

b. De VCP veroordeelt de beklaagde tot betaling van € 1362,- aan Buma/Stemra, hetgeen een gedeelte van de kosten van behandeling van deze zaak betreft.

c. De VCP beslist dat Buma/Stemra aan klager de betaalde waarborgsom van € 1362,- , restitueert.

d. De VCP zal deze uitspraak ter beschikking stellen van de directie van Buma en Stemra, opdat deze naar aanleiding van de uitspraak de nodige maatregelen kan treffen en eventueel tot publicatie zal kunnen besluiten.

Aldus gedaan te Hoofddorp op 20 juni 2012,

Mr J.H. Spoor
Voorzitter

Mr O. Meijer
Secretaris